

การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

เขต 1*

THE ADMINISTRATORS OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS USE THEIR
POWER TO INFLUENCE THE WORK OF TEACHERS, WHICH IS
GOVERNED BY THE OFFICE OF THE PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE
AREA, PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA, AREA 1

บุศราภรณ์ กองรส¹, จิราภรณ์ มีสง่า² และ ชีรวัฒน์ มอนโรสง³

Busaraporn Kongros¹, Jiraporn Meesanga² and Teerawat Montaisong³

¹⁻³มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

¹⁻³Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author's Email: tonruck@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหาร 2) เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของครู 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู 4) เพื่อศึกษารูปแบบการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู จำนวน 332 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการเลือกตัวอย่างสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นด้านการใช้อำนาจของผู้บริหารและด้านการปฏิบัติงานของครู เท่ากับ 0.94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ

* Received 16 September 2024; Revised 20 September 2024; Accepted 26 October 2024

ผลการวิจัยพบว่า

1) การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการใช้อำนาจเชี่ยวชาญค่าเฉลี่ยสูงสุดและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการใช้อำนาจการให้รางวัล

2) การปฏิบัติงานของครู โดยในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการปฏิบัติงานของครูที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและด้านการจัดการเรียนรู้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3) ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครู ภาพรวมมีความสัมพันธ์ในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4) การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู คือ ด้านการใช้อำนาจเชี่ยวชาญ อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยทำนายได้ร้อยละ 7 สามารถสร้างสมการถดถอยในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ $\hat{Y} = 5.199 + (-0.137X_5)$ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน $\hat{Z} = (-0.269X_5)$

คำสำคัญ : การใช้อำนาจ, ผู้บริหารสถานศึกษา, การปฏิบัติงานของครู

Abstract

This research aimed to 1) study the use of power by administrators 2) study the performance of teachers 3) study the relationship between the use of power by school administrators and the performance of teachers 4) study the pattern of the use of power by school administrators, the abuse of power by school administrators. The sample group that affected the performance of teachers, 332 people, was obtained by simple random sampling. The instrument used in the study was a questionnaire and the reliability of the use of power by administrators and teachers was 0.94. The statistics used for data analysis were mean and standard deviation, Pearson's correlation coefficient and normal multiple regression analysis.

The research results found that

1) The use of power by school managers was generally at the highest level. When considering each aspect, it was found that the aspect with the highest mean was the use of expertise, while the aspect with the lowest mean was the use of reward power.

2) Overall teacher efficiency, compliance with regulations is at the highest level. When considering each aspect, it was found that teacher performance had the highest average value and learning management had the lowest average value.

3) The relationship between administrators' use of power and teacher performance is overall positively related, statistically significant at the 0.01 level.

4) School administrators' behavior of using power to influence teachers' work is the use of expert power. The statistical significance level is 0.01 and the prediction rate is 7% . The regression equation can be created in the form of raw scores and standard scores as follows: Prediction equation in the form of raw scores $Y = 5.199 + (-0.137 \cdot X_5)$ Prediction equation in the form of standard scores in the form of $Z^{\wedge} = (-0.269X_5)$

Keyword: Exercise of power, School administrators, Teacher performance

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวดที่ 1 ว่าด้วยความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาในมาตราที่ 6 ระบุว่าจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งเป็นภารกิจหลักของกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการเป็นกระทรวงหลักในการจัดการศึกษาของชาติ ได้ดำเนินตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ โดยการ

เร่งรัดปฏิรูปการศึกษาและกระบวนการสอนทุกรูปแบบ โดยเฉพาะเร่งรัดพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ส่งผลต่อการเรียนการสอน ดังนั้นเมื่อการปฏิรูประบบการบริหารจัดการเป็นส่วนหนึ่งในการปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะการบริหารโรงเรียนที่ต้องอาศัยทรัพยากรการบริหารที่สำคัญอย่างน้อย 4 อย่าง เป็นพื้นฐาน ได้แก่ เงิน วัสดุ การจัดการ และคน ซึ่งเป็นทรัพยากรสำคัญในการดำเนินการให้องค์กรหรือหน่วยงานปฏิบัติภารกิจอย่างมีประสิทธิภาพ บุคคลที่จะดำเนินการให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพ ขวัญขององค์กรจะเป็นอย่างไรนั้น ผู้บริหารมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง (กัญญา รอดพิทักษ์, 2552)

เมื่อผู้บริหารสถานศึกษาได้ตำแหน่งและหน้าที่เป็นทางการ ผู้บริหารสถานศึกษาก็ใช้อำนาจในรูปแบบต่างๆตามพระราชบัญญัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 โดยการกระจายอำนาจภาระงานทั้ง 4 งาน ได้แก่ งานวิชาการ งานบริหารทั่วไป งานงบประมาณ และงานบุคลากร ให้กับผู้ร่วมงานตามความรู้ความสามารถและความเหมาะสม ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาต่างๆในสถานศึกษาและสามารถส่งผลกระทบต่อคนในองค์กรทั้งทางบวกและลบ ซึ่งการใช้ อำนาจย่อมส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและขวัญในการปฏิบัติงานของครู (เสนาะ ติเยาว์, 2551)

อำนาจเป็นกลไกสำคัญในการทำให้งานเคลื่อนที่ได้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร เพราะถ้าผู้บริหารมีความสามารถในการเลือกใช้อำนาจที่เหมาะสม ย่อมสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เจตคติ เป้าหมาย ความต้องการ และค่านิยม ของผู้ใต้บังคับบัญชาให้เป็นไปในทิศทางที่ผู้บริหารต้องการได้ และย่อมเกี่ยวข้องกับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจของครู ทำให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยดี มีประสิทธิภาพ และเป็นผลให้งานนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา (กัญญาณัฐ นาคะตะ, 2551, หน้า 108) ซึ่งการใช้ อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นการแสดงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ทำให้ครูปฏิบัติตามหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทศนคติ และค่านิยม ให้เป็นไปในทิศทางที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องการเพื่อให้เป้าหมายของสถานศึกษาที่ตั้งไว้บรรลุผล ที่ผ่านมามีการศึกษาวิธีการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับการยอมรับจากนักวิชาการแนวคิดหนึ่ง คือ แนวคิดของ เฟรนช์ และราเวน (French & Raven, 2001: 321 – 326) ได้แบ่งแหล่งที่เกิดอำนาจหรือฐานอำนาจออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ อำนาจการให้รางวัล (Reward power) อำนาจการบังคับ (Coercive power) อำนาจตามกฎหมาย (Legitimate power) อำนาจอ้างอิง (Referent power) และ

อำนาจเชี่ยวชาญ (Expert power) ซึ่งเมื่อผู้บริหารใช้อำนาจแล้วผู้ใต้บังคับบัญชาก็จะแสดงพฤติกรรมตอบสนองการใช้อำนาจใน 3 ลักษณะ คือ เกิดความผูกพัน ยินยอมปฏิบัติตาม และต่อต้าน (Yukl, 2006) (อ้างถึงใน ดวงพร ว่องสุนทร, 2556, หน้า23) ดังนั้นการใช้อำนาจอาจจะก่อให้เกิดทั้งผลดีและผลเสียต่อองค์การ ซึ่งผู้บริหารควรตระหนักและทำความเข้าใจในเรื่องอำนาจให้ดี นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงการรับรู้การใช้อำนาจของผู้ใต้บังคับบัญชา เนื่องจาก การรับรู้มีความสำคัญต่อเจตคติ อารมณ์ และแนวโน้มพฤติกรรม เมื่อรับรู้แล้วย่อมเกิดความรู้สึก และมีอารมณ์ พัฒนาเป็นเจตคติ แล้วเกิดพฤติกรรมตามมาในที่สุด (นิตยา สุภาภรณ์, 2552: 12)

วิธีการใช้อำนาจของผู้บริหารจำเป็นต้องคำนึงถึงความพึงพอใจของผู้ใต้บังคับบัญชา ด้วย (เพ็ญศรี คมขำ, 2556: 3) โดยความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมีผลต่อความสำเร็จของงาน และองค์การ เมื่อบุคลากรมีความสุขในการทำงานก็ส่งผลบวกต่อการปฏิบัติงาน ผลงานก็มีคุณภาพ ดังนั้นหากผู้บริหารขององค์การให้ความสำคัญกับการสร้างความผาสุก และความพึงพอใจในการทำงานก็มักจะได้ผลลัพธ์ และผลการดำเนินการเป็นที่น่าพอใจ ในทางตรงกันข้าม หากองค์การใดพนักงานไม่มีความสุขและความพึงพอใจในการทำงานแล้ว ก็จะเป็นต้นเหตุ ประการหนึ่งที่ทำให้อัตราการขาดงาน และการลาออกจากงานสูง มีปัญหาทางวินัยและปัญหาอาชญากรรม ซึ่งส่งผลให้ผลการปฏิบัติงานต่ำ คุณภาพของงานลดลง และในที่สุดผลลัพธ์และผลการดำเนินการขององค์การก็ไม่เป็นที่น่าพอใจ (ธัญญา ผลอนันต์, 2556 : 74)

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเป็นความรู้สึกที่ดีต่อการปฏิบัติงาน ทั้งสภาพการทำงานที่ดี สวยงาม ระบบงานดี เพื่อนร่วมงานดี ผู้บังคับบัญชาดีจะก่อให้เกิดสภาพทางสังคมสูง และสามารถปรับบุคลิกภาพของตนเองให้เข้ากับสภาพสังคมทั้งภายในและภายนอกองค์การได้ ดังนั้น เมื่อบุคคลสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมทั้งภายในและภายนอกองค์การและสามารถตอบสนองความจำเป็นพื้นฐาน ย่อมมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และสามารถทำงานได้อย่างเต็มกำลังความสามารถเพื่อให้เกิดการพัฒนาการปฏิบัติงานและบรรลุเป้าหมายขององค์การทั้งในด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหน่วยงาน (ปริญญา สัตยธรรม, 2550: 7) โดยความพึงพอใจในการปฏิบัติงานจะเกิดขึ้นได้นั้น มีผลมาจากปัจจัยหลายด้านที่เป็นสิ่งจูงใจมนุษย์จะเกิดความพึงพอใจก็ต่อเมื่อความต้องการของเขาได้รับการตอบสนอง ซึ่งมีทั้งด้าน

ร่างกาย และจิตใจ ตามแนวคิดของ กิลเมอร์ และ เฮลเลอร์ (Gilmer & Haller, 1996) (อ้างอิงใน บุญชอบ สุขบุญเหลือ, 2556: 39) ได้สรุปองค์ประกอบต่างๆ ที่มีผลต่อความพึงพอใจงานไว้ 10 ปัจจัย คือ 1) ความมั่นคงปลอดภัย (Security) 2) โอกาสก้าวหน้าในการทำงาน (Opportunity for advancement) 3) สถานที่ทำงานและการจัดการ (Company and management) 4) ค่าจ้าง (Wages) 5) ลักษณะของงานที่ทำ (Intrinsic aspects of the jobs) 6) การนิเทศงาน (Supervision) 7) ลักษณะทางสังคม (Social aspects of the job) 8) การสื่อสาร (Communication) 9) สภาพการทำงาน (Working conditions) และ 10) ด้านสิ่งตอบแทนและผลประโยชน์ (Benefits)

การบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 นั้น เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 และการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2551 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 ซึ่งอำนาจนี้เป็นอำนาจที่ได้มาโดยตำแหน่งของผู้บริหารสถานศึกษา จากการวิจัยของ พลสิษฐ์ รัตสกุลติก (2558, หน้า 47) พบว่า การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยภาพรวม มีการใช้อำนาจอยู่ในระดับมาก โดยอำนาจการให้รางวัลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และอำนาจอย่างไม่เหมาะสม ดังจะเห็นได้จากสถิติการร้องเรียนของครูต่อผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ในปี พ.ศ.2557 จำนวน 12 เรื่อง และในปี พ.ศ. 2558 จำนวน 15 เรื่อง ซึ่งส่วนใหญ่มาจากการใช้อำนาจในทางมิชอบ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1, 2558)

ส่วนผลของการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 นั้น จากงานวิจัยของ พินิจนารถ ลำดวง (2552 : 83) และบุญธรรม ไวยมิตร (2553 : 111) พบว่า ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีผลต่อการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก แต่ที่ผ่านมายังพบปัญหาหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นการขาดแคลนครูผู้สอน ขาดงบประมาณในการจ้างครูผู้สอน บุคลากรส่วนใหญ่ไม่มั่นใจในการประกอบอาชีพ การทำผลงานเพื่อประเมินวิทยฐานะ ปัญหา

การย้ายและเปลี่ยนแปลงงานของข้าราชการครูในด้านคุณสมบัติต่าง ๆ และวิทยฐานะ ขาดวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ สื่อ และระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ เพื่อใช้อบรมบุคลากรในด้านการบริหารงานบุคคล บุคลากรขาดความรู้เกี่ยวกับระเบียบ แนวปฏิบัติ และความก้าวหน้าในวิถีทางราชการ กฎระเบียบ แนวปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ และระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ศิริรัตน์ มกรพฤกษ์, 2559 : 3)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษารูปแบบการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางปรับปรุงรูปแบบการใช้อำนาจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการที่จะส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู โดยมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1
2. เพื่อศึกษาผลการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา กับผลการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1
4. เพื่อศึกษารูปแบบการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 332 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607) และทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยจำแนกตามขนาดสถานศึกษา จากนั้นเทียบบัญชีไตรยางค์ แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยการศึกษาจากเอกสารแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา การปฏิบัติงานของครู และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดโครงสร้างของแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน ขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert, 1967 : 90) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำแนกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1. วิธีการใช้อำนาจการให้รางวัล จำนวน 6 ข้อ 2. การใช้อำนาจการบังคับ จำนวน 6 ข้อ 3. การใช้อำนาจตามกฎหมาย จำนวน 6 ข้อ 4. การใช้อำนาจอ้างอิง จำนวน 6 ข้อ 5. การใช้อำนาจเชี่ยวชาญ จำนวน 6 ข้อ รวมทั้งสิ้น จำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert, 1967 : 90) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำแนกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการจัดการเรียนรู้

จำนวน 8 ข้อ 2. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 ข้อ 3. ด้านการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ 6 ข้อ รวมทั้งสิ้น จำนวน 20 ข้อ

3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม จากแนวคิดทฤษฎีเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม เป็นประเด็นคำถามในแบบสอบถาม ดังนี้

3.1 นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องความชัดเจนของสำนวนภาษาและความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยพิจารณาคำตัดสินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะโดยผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีคำตัดสินความสอดคล้องระหว่าง 0.60 – 1.00

3.2 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญและนำมาเสนอประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อให้ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

3.3 ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อขอเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง

4.2 ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 30 ชุด นำมาตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลทั้งหมดแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ขนาดของสถานศึกษา ซึ่งวิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

2. การใช้อำนาจ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1. อำนาจการให้รางวัล 2. อำนาจตามกฎหมาย 3. อำนาจบังคับ 4.

อำนาจตามกฎหมาย 5. อำนาจเชี่ยวชาญ โดยการหาเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลโดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปล เป็นลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

3. การปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการจัดการเรียนรู้ 2. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ 3. ด้านการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ โดยการหาเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลโดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปล เป็นลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษา โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 144) โดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

5. วิเคราะห์การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามระดับการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

รายการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
การใช้อำนาจการให้รางวัล (X_1)	4.30	0.44	มาก

การใช้อำนาจบังคับ (X_2)	4.37	0.52	มาก
การใช้อำนาจตามกฎหมาย (X_3)	4.57	0.38	มากที่สุด
การใช้อำนาจอ้างอิง (X_4)	4.56	0.28	มากที่สุด
การใช้อำนาจเชี่ยวชาญ (X_5)	4.59	0.38	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.31	0.37	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า วัฒนธรรมองค์การอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน และมาก 2 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การใช้อำนาจเชี่ยวชาญ ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.38) รองลงมาคือ การใช้อำนาจอ้างอิง ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.28) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การใช้อำนาจการให้รางวัล ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.44) ตามลำดับ

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

รายการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
ด้านการจัดการเรียนรู้ (Y_1)	4.86	0.19	มากที่สุด
การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ (Y_2)	4.87	0.14	มากที่สุด
ด้านการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ (Y_3)	4.87	0.14	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า การปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.19) และการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.19) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.19) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา กับการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา (X)	การปฏิบัติงานของครู (Y)			
	(Y ₁)	(Y ₂)	(Y ₃)	ผลรวม(Y)
การใช้อำนาจการให้รางวัล (X ₁)	.051	.010	.015	-.053
การใช้อำนาจการบังคับ (X ₂)	.131	.189	.107	-.121
การใช้อำนาจตามกฎหมาย (X ₃)	.069	.256	.174**	-.094
การใช้อำนาจอ้างอิง (X ₄)	.108	.135	.223**	-.049
การใช้อำนาจเชี่ยวชาญ (X ₅)	.267**	.144*	.019	-.206**
การใช้อำนาจ ภาพรวม (X)	-.176**	-.208**	.169**	1.000

*อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตาราง 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา (X) กับ การปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 (Y) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง ($r = 1.000$) คู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด ได้แก่ การใช้อำนาจเชี่ยวชาญ (X₅) กับด้านการจัดการเรียนรู้ (Y₁) ($r = 0.267$) คู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด ได้แก่ การใช้อำนาจการให้รางวัล (X₁) กับ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ (Y₂) ($r = 0.10$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา (X) การใช้อำนาจการให้รางวัล (X₁) การใช้อำนาจการบังคับ (X₂) การใช้อำนาจตามกฎหมาย (X₃) การใช้อำนาจอ้างอิง (X₄) ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 (Y) ในส่วนของการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา(X) การใช้อำนาจเชี่ยวชาญ (X₅) มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter Multiple Regression Analysis) การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา กับ การปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยภาพรวม

การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา (X)	การปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 (Y)				
	B	Std. Error	Beta	t	Sig
ค่าคงที่	5.463	.188		28.993	.000
การใช้อำนาจการให้รางวัล (X ₁)	.028	.027	.064	1.031	.303
การใช้อำนาจการบังคับ (X ₂)	-.036	.025	-.098	-1.482	.139
การใช้อำนาจตามกฎหมาย (X ₃)	-.002	.032	-.003	-.049	.961
การใช้อำนาจอ้างอิง (X ₄)	.014	.046	.021	.315	.753
การใช้อำนาจเชี่ยวชาญ (X ₅)	-.137	.030	-.269	-4.549	.000

$$R = 0.282 \quad R^2 = 0.079 \quad \text{Adjusted } R^2 = 0.065 \quad SE_{est} = 0.188 \quad a = 5.463$$

จากตารางที่ 4 จากตาราง 19 พบว่า การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยตัวแปรที่ส่งผล คือ การใช้อำนาจเชี่ยวชาญ (X₅) สามารถร่วมกันพยากรณ์การปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ได้ร้อยละ 7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนมาตรฐาน (b) เท่ากับ 0.028, -0.036, -0.002, 0.014 และ -0.137 ตามลำดับ และค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.064, -0.098, -0.003, 0.021 และ -0.269 ตามลำดับ

ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรเกณฑ์ (การปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1) และตัวแปรพยากรณ์ (การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา) มีค่าเท่ากับ 5.463 มีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 7 และค่าความคลาดเคลื่อนที่จะเกิดจากการพยากรณ์เท่ากับ 0.188

อภิปรายผล

จากผลวิเคราะห์การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งต่อการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 นำมาอภิปราย ได้ดังนี้

1. ผลวิจัยข้อมูลการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งต่อการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ที่ค้นพบนำมาสรุปผลงานวิจัยได้ดังนี้ อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก โดยสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ การใช้อำนาจเชี่ยวชาญ รองลงมาคือ การใช้อำนาจอ้างอิง ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การใช้อำนาจการให้รางวัล ตามลำดับทั้งนี้อาจเนื่องจากการใช้อำนาจเชี่ยวชาญส่งต่อการปฏิบัติงานของครูสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนพล เพยกลาง (2551, หน้า 88 วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ อำนาจอ้างอิง อำนาจความเชี่ยวชาญ อำนาจการมีข้อมูลข่าวสาร อำนาจการบังคับ อำนาจตามกฎหมาย อำนาจการให้รางวัล และอำนาจการพึ่งพา 2) บุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรีมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ ความคาดหวัง ผลตอบแทน และวิธี สู่จุดหมาย และวิธีสู่จุดมุ่งหมาย และ 3) การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา

2. ผลวิจัยข้อมูลการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยเลขคณิต จากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ และด้านการจัดการ

เรียนรู้ ทั้งนี้อาจเรื่องจากการจัดการเรียนรู้ได้รับผลจากการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภา จันทะบุตร (2551 : 66 - 69) วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่าง การรับรู้การใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียน กับความพึงพอใจในงานของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การใช้อำนาจของผู้บริหาร โรงเรียนตามการรับรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 ด้านที่อยู่ในระดับมากได้แก่ อำนาจการให้รางวัล อำนาจตามกฎหมาย อำนาจอ้างอิง และ อำนาจความเชี่ยวชาญ ด้านที่อยู่ในระดับน้อยคือ อำนาจการบังคับ 2) ความพึงพอใจในงาน ของครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 โดยภาพรวมและราย ด้านทุกด้าน ได้แก่ ลักษณะของงานที่ปฏิบัติและความรับผิดชอบนโยบายและการบริหาร ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน ความสำเร็จของงานและ ค่าตอบแทน อยู่ในระดับมาก และ 3) การใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียน ด้านอำนาจตามกฎหมาย อำนาจอ้างอิงและอำนาจความเชี่ยวชาญ มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความพึงพอใจ ในงานของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอำนาจการบังคับ ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในงานของ ครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2

3. การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการ ปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่า หากการใช้อำนาจของผู้บริหาร สถานศึกษาสูง การปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 ก็จะพัฒนาสูงขึ้นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัชชา มังกะ ลัง (2560) เรื่อง วิธีการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ที่กล่าวว่า การใช้อำนาจในการ บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการทำงานของครูนั้นจะเห็นได้จากลักษณะ ครูแสดงออกถึง ความรับผิดชอบในการวางแผนปรับปรุงงานในหน้าที่ มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันอยู่ ตลอดเวลา เพื่อพัฒนางานในหน้าที่ให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

4. การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยตัวแปรที่ส่งผล คือ การใช้อำนาจเชี่ยวชาญ สามารถร่วมกัน พยากรณ์การปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 ได้ร้อยละ 7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องจากการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษามีผลต่อการปฏิบัติงานของครูสอดคล้องกับงานวิจัยของ พินิจนารถ ลำควน (2552, หน้า 83) วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตนตาม จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู กับความพึงพอใจต่อการ ปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า 1) ครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 รับรู้การ ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ คือ ด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง ด้านจรรยาบรรณต่อสังคม ด้าน จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการและ ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ 2) ครูโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ คือด้านความมั่นคงปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ด้าน ความสำเร็จในการทำงาน ด้านความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน ด้านความศรัทธาต่อผู้บริหาร และผู้ร่วมงาน และ ด้านนโยบายและการบริหารงาน และ 3) การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณ วิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการ ปฏิบัติงานของครู อยู่ในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุป/ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษา เรื่อง การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา กับการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการ ใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา และการปฏิบัติงานของครูให้ดียิ่งขึ้น และเป็นแนวทางใน การศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัย พบว่า การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา กับการปฏิบัติงานของครู ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การใช้อำนาจ เชี่ยวชาญ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด การใช้อำนาจการให้รางวัล ดังนั้น การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งทางสถานศึกษาจะได้ทราบถึงระดับของการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา และการปฏิบัติงานของครูเพื่อนำไปสู่การพัฒนาครูให้มีคุณภาพในการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จากการวิจัย พบว่า การปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ เนื่องจากอาจเป็นเพราะ ครูมีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ครู ซึ่งเป็นหน้าที่ที่ครูต้องทำอยู่เสมออยู่แล้ว แต่ในส่วนของการจัดการเรียนรู้นั้น อาจยังมีปัจจัยอื่นๆที่ส่งผลให้ครูไม่สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างดีที่สุด ซึ่งทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จะได้นำข้อมูลไปพัฒนาข้าราชการครูในสังกัดต่อไป เพื่อให้มีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น

จากการวิจัยพบว่า การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู ด้านอำนาจเชี่ยวชาญ ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติตามนโยบายของสถานศึกษาและมุ่งมั่นปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ มีความเชื่อมั่นในความสามารถของเพื่อนร่วมงาน ที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายได้เป็นอย่างดี และการยกย่องบุคคลที่กระทำความดีและมีความสามารถในการทำงาน และสามารถเป็นต้นแบบในความสำเร็จได้ ครูและบุคลากรปฏิบัติงานโดยมี ผู้บริหารต้นแบบหรือครูต้นแบบ เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้งานวิจัยเกี่ยวกับการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา สมบูรณ์มากยิ่งขึ้นเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1
3. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ของการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา กับการบริหารงานสถานศึกษาด้านอื่นๆ เช่น การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล และอื่นๆตามความเหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา เกสร. (2555). รูปแบบการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- เกตุสุรินทร์ ปิริยะ. (2556). การใช้อำนาจที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์.
- เชมทัศน์ ศรีจิตพิพัฒน์กุล. (2553). การนำเสนอแนวทางการเปลี่ยนแปลงการใช้อำนาจของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

- งามสม ไชยวุธ. (2553). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจกับประสิทธิภาพงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- จิราภรณ์ หมอยาดี. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจกับระบบบริหารทรัพยากรองค์กร (ERP) ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. ใน วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยราชชมงคลพระนคร.
- ณัฐพันธ์ เขจรนันทน์. (2551). พฤติกรรมการใช้อำนาจ. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- นิภารัตน์ ป้อสีลา. (2550). การใช้อำนาจที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร.
- นุตริยา จิตตารมย์. (2557). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11. ใน ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: สุริยสาส์น.
- Cameton, K.S. & Quinn, R.E. (1990). Diagnosing and changing organizational culture : Based on the competing values framework. New York : Addison Wesley.
- Denison, D.R. (1990). Corporate culture and organizational effectiveness. New York : John Wiley.